

II. DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacja o spełnieniu przez Bank wymogów, o których mowa w art. 128 ustawy – Prawo bankowe:

Wyszczególnienie:	Wartość na 31.12.2017	Wartość na 31.12.2018 r.:
Fundusze własne, w tym:	21 893 495,00	24 051 588,00
Kapitał Tier I, w tym	21 893 495,00	24 051 588,00
Kapitał podstawowy Tier I	21 893 495,00	24 051 588,00
Kapitał dodatkowy Tier I		
Kapitał Tier II		
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko, w tym	139 247 650,00	154 167 575,00
z tytułu ryzyka kredytowego:	121 797 712,00	136 462 025,00
z tytułu ryzyka walutowego:		
z tytułu ryzyka operacyjnego:	17 449 938,00	17 705 550,00
Łączny współczynnik kapitałowy	15,72	15,60
Współczynnik kapitału Tier I	15,72	15,60
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	5,72	15,60
Kapitał wewnętrzny	11 932 960,00	13 100 860,00

2. Bank prowadzi obsługę rachunków w walutach obcych. /Dane dotyczące walutowej struktury aktywów i pasywów:

W księgach Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku występują aktywa oraz pasywa wyrażone w polskich złotych oraz w walutach obcych, które zostały przeliczone na polskie złote po obowiązującym w w/w dniu średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP, tj.:

USD	3,7597 zł
EUR	4,3000 zł
GBP	4,7895 zł
CHF	3,8166 zł

Walutowe pozycje aktywów:

Lp	Pozycja bilansowa:	USD	EUR	GBP	CHF
1.	Kasa	2 896,00	29 950,00	1 210,00	380,00
2.	Należności od sekt.niefinansowego	-			
3.	należności od sekora finansowego	75 273,36	91 983,54	33 737,02	
	RAZEM:	78 169,36	121 933,54	34 947,02	380,00

Walutowa struktura aktywów w przeliczeniu na złote:

Lp	Pozycja bilansowa:	Wartość [PLN]:	W tym						
			USD [w PLN]:	Struktura:	EUR [w PLN]:	Struktura:	GBP [w PLN]:	Struktura:	CHF [w PLN]:
1.	Kasa	6 432 886,15	10 888,09 zł	0,17%	128 785,00 zł	1,96%	5 795,29 zł	0,09%	1 450,31 zł
2.	Należności od sekt.niefinansowego	136 675 988,31	- zł	0%	- zł	0%	- zł	0%	- zł
3.	należności od sekora finansowego	46 367 264,85	283 005,25 zł	0,60%	395 529,22 zł	0,84%	161 583,46 zł	0,34%	- zł
	RAZEM:	189 476 139,31 zł	293 893,34 zł		524 314,22 zł		167 378,74 zł		1 450,31 zł

Udziały poszczególnych walut w sumie aktywów:

Waluta:	Kwota:	Kwota w przeliczeniu na PLN:	Udział w sumie aktywów:
USD	78 169,36	293 893,34 zł	0,09%
EUR	121 933,54	524 314,22 zł	0,16%
GBP	34 947,02	167 378,74 zł	0,05%
CHF	380,00	1 450,31 zł	0,00%
PLN	325 029 745,77	325 029 745,77 zł	99,70%
	x	326 016 782,39	100,00%

Walutowe pozycje pasywów:

Lp	Pozycja bilansowa:	USD	EUR	GBP	CHF
1.	Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	77 966,19	112 821,20	33 576,30	
2.	Zobowiązania wobec sektora budżetowego		9 110,73		
	RAZEM:	77 966,19 zł	121 931,93 zł	33 576,30 zł	- zł

Walutowa struktura pasywów po przeliczeniu na złote:

Lp	Pozycja bilansowa:	Wartość [PLN]:	W tym						
			USD [w PLN]:	Struktura:	EUR [w PLN]:	Struktura:	GBP [w PLN]:	Struktura:	CHF [w PLN]:
1.	Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	276 446 233,35 zł	293 129,48 zł	0,11%	485 131,16 zł	0,17%	160 813,69 zł	0,06%	- zł
2.	Zobowiązania wobec sektora budżetowego	21 458 626,18 zł	- zł	0,00%	39 176,14 zł	0,18%	- zł	0%	- zł
	RAZEM:	298 883 109,96 zł	293 129,48 zł		524 307,30 zł		160 813,69 zł		- zł

Udziały poszczególnych walut w sumie pasywów:

Waluta:	Kwota:	Kwota w przeliczeniu na PLN:	Udział w sumie pasywów:
USD	77 966,19	293 129,48	0,09%
EUR	121 931,93	524 307,30	0,16%
GBP	33 576,30	160 813,69	0,05%
CHF	-	- zł	0,00%
PLN	325 038 531,92	325 038 531,92 zł	99,70%
	x	326 016 782,39	100,00%

3. Dane o źródłach pozyskania depozytów z uwzględnieniem podziału na branżowe i geograficzne segmenty rynku.

Branżowe segmenty rynku:

Branża gospodarki:	wartość bilansowa na 31.12.2017 r.:	udział na 31.12.2017 r.:	wartość bilansowa na 31.12.2018 r.:	udział na 31.12.2018 r.:
1	2	3	4	5
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	19 700,60	0,01%	17 283,07	0,01%
BUDOWNICTWO	12 112 939,47	4,70%	7 899 650,90	2,85%
DOSTAWA WODY	1 057 317,83	0,41%	1 021 693,47	0,37%
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	45 397,99	0,02%	63 341,77	0,02%
DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I TECHNICZNA	697 278,03	0,27%	532 222,66	0,19%
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	138 896,03	0,05%	99 931,41	0,04%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	50 813,75	0,02%	45 439,00	0,02%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	2 130 380,24	0,83%	2 193 870,76	0,79%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	272 765,00	0,11%	227 418,16	0,08%
EDUKACJA	1 426 940,39	0,55%	83 719,99	0,03%
GÓRNICITWO I WYDOBYWANIE	528 057,47	0,20%	561 635,73	0,20%
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	11 851 242,61	4,60%	12 533 649,96	4,52%
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	6 838,99	0,00%	28 756,11	0,01%
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	441 212,12	0,17%	550 808,20	0,20%
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	2 134 894,73	0,83%	1 943 166,40	0,70%
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	9 187 092,41	3,56%	8 457 685,25	3,05%
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	64 667 475,66	25,07%	66 322 487,87	23,91%
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	2 690 970,67	1,04%	2 435 301,64	0,88%
POZOSTAŁE BRANŻE	-	0,00%	-	0,00%
OSOBY FIZYCZNE*:	148 441 897,48	57,56%	172 367 245,29	62,14%
RAZEM:	257 902 111,47	100%	277 385 307,64	100%

*Grupa klientów ujęta w celu kompletności prezentacji danych

Geograficzne segmenty rynku:

Gmina:	wartość bilansowa na 31.12.2017 r.:	udział na 31.12.2017 r.:	wartość bilansowa na 31.12.2018 r.:	udział na 31.12.2018 r.:
1	2	3	4	5
Gmina Garwolin	101 662 684,39	35,82%	103 205 333,02	34,53%
Gmina Borowie	16 179 642,36	5,70%	14 808 609,42	4,95%
Gmina Górzno	20 734 857,62	7,31%	24 141 885,02	8,08%
Gmina Miastków	15 241 229,81	5,37%	16 204 555,17	5,42%
Gmina Pilawa	12 403 533,04	4,37%	13 583 383,16	4,54%
Gmina Trojanów	29 411 865,77	10,36%	32 728 790,66	10,95%
Gmina Wilga	40 502 147,65	14,27%	41 398 821,25	13,85%
Gmina Żelechów	47 669 225,18	16,80%	52 811 732,26	17,67%
RAZEM:	283 805 185,82	100%	298 883 109,96	100%

4. Informacja o strukturze koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, branżowe i geograficzne segmenty rynku wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem.

Struktura zaangażowania w 10 największych klientów Banku:

Podmiot	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2017 r.:	udział w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2017 r.:	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2018 r.:	udział w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2018 r.:
1	2	3	4	5
KLIENT 1*	16 272 337,00	10,27%	15 735 436,00	9,35%
KLIENT 2*	15 077 073,00	9,52%	13 969 226,00	8,30%
KLIENT 3*	7 219 317,00	4,56%	8 271 723,00	4,92%
KLIENT 4*	5 249 830,00	3,31%	6 247 512,00	3,71%
KLIENT 5*	3 769 984,00	2,38%	5 139 428,00	3,05%
KLIENT 6*	2 328 045,00	1,47%	3 516 141,00	2,09%
KLIENT 7	2 009 423,00	1,27%	2 189 549,00	1,30%
KLIENT 8	1 542 203,00	0,97%	1 823 822,00	1,08%
KLIENT 9	1 388 579,00	0,88%	1 769 549,00	1,05%
KLIENT 10	1 386 883,00	0,88%	1 596 258,00	0,95%
RAZEM:	56 243 674,00	x	60 258 644,00	x

*Zaangażowanie wyłączone spod limitu koncentracji zaangażowań.

Ryzyko koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych klientów oraz grup powiązanych klientów jest w banku monitorowane zgodnie z art. 395 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych nr 575/2013 (CRR), zgodnie z którym, Bank nie przyjmuje na siebie ryzyka ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość Na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku limity koncentracji nie były przekroczone. Na 31 grudnia 2018 roku poziom ryzyka koncentracji Banku z tytułu największego zaangażowania wobec pojedynczego podmiotu wyniósł 13,08% uznanego kapitału Banku (na 31 grudnia 2017 roku 14,86 %).

Struktura zaangażowania w 5 największych Grup:

Podmiot	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2017 r.:	udział w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2017 r.:	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2018 r.:	udział w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2018 r.:
1	2	3	4	5
GRUPA 1	2 383 861,00	1,52%	-	-
RAZEM:	2 383 861,00	x	-	x

*Zaangażowanie wyłączone spod limitu koncentracji zaangażowań.

Na 31 grudnia 2018 roku Bank Spółdzielczy w Garwolinie nie posiadał grupy kapitałowej kredytobiorców. Na 31.12.2017 r. Bank Spółdzielczy w Garwolinie posiadał jedną grupę, która wynosiła 10,89% uznanego kapitału Banku.

Koncentracja branżowa na dzień 31.12.2017r. oraz 31.12.2018 r.:

Branża gospodarki:	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2017 r.:	udział w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2017 r.:	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2018 r.:	udział w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2018 r.:
1	2	3	4	5
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	22 399 318,00	14,28%	20 458 654,00	12,28%
BUDOWNICTWO	5 394 665,15	3,44%	4 221 179,63	2,53%
DOSTAWA WODY	-	0,00%	-	0,00%
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	-	0,00%	-	0,00%
DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I TECHNICZNA	475 351,18	0,30%	246 791,00	0,15%
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	612 232,58	0,39%	531 312,50	0,32%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	158 515,00	0,10%	27 875,00	0,02%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	683 677,09	0,44%	431 043,32	0,26%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	849 775,99	0,54%	772 992,00	0,46%
EDUKACJA	119 182,00	0,08%	74 176,00	0,04%
GÓRNICITWO I WYDOBYWANIE	177 776,80	0,11%	81 476,00	0,05%
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	10 397 667,15	6,63%	8 746 777,72	5,25%
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	80 831,00	0,05%	-	0,00%
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	939 444,04	0,60%	208 497,00	0,13%
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	1 940 452,66	1,24%	1 677 536,00	1,01%
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	6 686 098,65	4,26%	5 869 488,00	3,52%
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, LOWIECTWO I RYBACTWO	17 373 441,66	11,07%	17 927 608,28	10,76%
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	5 964 392,47	3,80%	3 583 474,10	2,15%
POZOSTAŁE BRANŻE:		0,00%		0,00%
OSOBY FIZYCZNE	82 650 878,04	52,68%	101 688 862,19	61,06%
RAZEM:	156 903 699,46	47%	166 547 742,74	39%

*Grupa klientów ujęta w celu kompletności prezentacji danych

W Banku stosowane są limity branżowe, których celem jest ograniczanie poziomu ryzyka związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych prowadzących działalność w wybranych branżach charakteryzujących się wysokim poziomem ryzyka kredytowego oraz unikanie nadmiernego poziomu koncentracji branżowej.

W strukturze zaangażowania branżowego Banku dominują podmioty działające w branży rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa oraz administracji samorządowej.

Geograficzne segmenty rynku:

Gmina:	wartość bilansowa i pozabilansowa na 31.12.2017 r.:	udział na 31.12.2017 r.:	wartość bilansowa i pozabilansowa na 31.12.2018 r.:	udział na 31.12.2018 r.:
1	2	3	4	5
Gmina Adamów		0,00%	989,04	0,00%
Gmina Borowie	7 446 318,97	4,75%	9 001 368,89	5,40%
Gmina Celestynów	86 965,33	0,06%	72 089,38	0,04%
Gmina Dęblin	287 942,57	0,18%	293 927,18	0,18%
Gmina Gowaczów	12 661,95	0,01%	9 821,43	0,01%
Gmina Garbów	3 761,27	0,00%	20 790,55	0,01%
Gmina Garwolin	63 429 629,23	40,43%	64 664 571,88	38,83%
Gmina Górzno	11 336 570,08	7,23%	11 929 793,37	7,16%
Gmina Grodzisk Mazowiecki	-	0,00%	27 953,19	0,02%
Gmina Józefów	233 523,28	0,15%	197 546,68	0,12%
Gmina Kłoczew	538 978,88	0,34%	326 029,13	0,20%
Gmina Karczew	6 570,87	0,00%	3 647,80	0,00%
Gmina Kolbiel	630 917,14	0,40%	1 412 942,18	0,85%
Gmina Konstancin Jeziorna	29 263,06	0,02%	15 768,73	0,01%
Gmina Krzywda	501 535,68	0,32%	591 971,89	0,36%
Gmina Latowicz	361 844,12	0,23%	218 935,07	0,13%
Gmina Maciejowice	834 686,79	0,53%	796 947,57	0,48%
Gmina Marki	214 478,37	0,14%	206 195,92	0,12%
Gmina Mińsk Mazowiecki	801 198,55	0,51%	753 563,61	0,45%
Gmina Miastków Kościelny	12 795 851,87	8,16%	13 173 694,92	7,91%
Gmina Michów	-	0,00%	58 844,09	0,04%
Gmina Mokobody	243 586,82	0,16%	237 077,66	0,14%
Gmina Mokatów	-	0,00%	150 483,97	0,09%
Gmina Mrozy	317 687,08	0,20%	276 232,39	0,17%
Gmina Nowodwór	121 245,91	0,08%	65 020,75	0,04%
Gmina Osieck	349 511,22	0,22%	456 810,61	0,27%
Gmina Ostrówek	-	0,00%	75 357,41	0,05%
Gmina Otwock	234 044,43	0,15%	942 454,90	0,57%
Gmina Parysów	2 228 858,31	1,42%	2 893 961,15	1,74%
Gmina Piaseczno	122 061,11	0,08%	369 283,03	0,22%
Gmina Piastów	-	0,00%	85 684,13	0,05%
Gmina Piława	7 182 465,45	4,58%	8 992 819,65	5,40%
Gmina Praga-Południe	314 625,84	0,20%	759 027,55	0,46%
Gmina Pruszków	6 628,03	0,00%	149 688,18	0,09%
Gmina Radom	5 328,63	0,00%	2 868,81	0,00%
Gmina Ryki	163 904,79	0,10%	127 641,42	0,08%
Gmina Supno	338 494,40	0,22%	322 208,27	0,19%
Gmina Serock	392 066,30	0,25%	51 239,56	0,03%
Gmina Serokomla	3 801,44	0,00%	29 888,55	0,02%
Gmina Sennica	242 744,24	0,15%	124 394,44	0,07%
Gmina Skaryszew	69 252,03	0,04%	83 168,00	0,05%
Gmina Sobienie Jeziory	488 256,91	0,31%	504 993,88	0,30%
Gmina Sobolew	1 035 284,66	0,66%	1 150 154,14	0,69%
Gmina Stężycza	121 285,27	0,08%	99 757,25	0,06%
Gmina Stanin	144 352,61	0,09%	278 075,45	0,17%
Gmina Stoczek Łukowski	591 772,42	0,38%	531 240,46	0,32%
Gmina Sulców	14 165,24	0,01%	2 118,32	0,00%
Gmina Łaskarzew	1 853 091,93	1,18%	3 498 377,17	2,10%
Gmina Trojanów	7 622 226,04	4,86%	9 676 460,78	5,81%
Gmina Trzebieiszów	242 648,58	0,15%	219 520,90	0,13%
Gmina Łuków	43 357,44	0,03%	25 678,21	0,02%
Gmina Uleź	391 044,21	0,25%	348 931,73	0,21%
Gmina Warszawa	2 887 578,61	1,84%	2 696 328,41	1,62%
Gmina Wierzbica	87 020,03	0,06%	32 402,07	0,02%
Gmina Wilga	11 633 044,05	7,41%	11 617 279,02	6,98%
Gmina Wodzimie	1 348,03	0,00%	46 747,99	0,03%
Gmina Wojcieszków	12 172,75	0,01%	36 307,94	0,02%
Gmina Wola Mysłowska	2 398 450,43	1,53%	2 504 969,93	1,50%
Gmina Żelechów	15 447 596,21	9,85%	13 305 696,16	7,99%
RAZEM:	156 903 699,46	100%	166 547 742,74	100%

W działalności Banku nie występują znaczące koncentracje w segmenty rynku, podmioty czy branże. W ocenie Banku ryzyko z tym związane kształtuje się na bezpiecznym poziomie.

5. Struktura należności banku w podziale na poszczególne kategorie, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, z wyszczególnieniem kredytów i pożyczek, lokat w innych bankach i w innych podmiotach finansowych

5.1. Struktura należności Banku w podziale na kategorie:

Podmiot:	31.12.2017 r.		31.12.2018 r.	
	Wartość bilansowa (w zł):	Wsk. struktury (w %):*	Wartość bilansowa (w zł):	Wsk. struktury (w %):*
1	2	3	4	5
Sektor finansowy, w tym:	60 497 638,23	29,21%	47 216 961,78	23,10%
Kredyty w sytuacji normalnej:		0,00%		0,00%
Kredyty pod obserwacją.:		0,00%		0,00%
Poniżej standardu:		0,00%	-	0,00%
Wątpliwe:		0,00%	-	0,00%
Stracone:		0,00%	-	0,00%
Lokaty:	51 647 458,40	85,37%	37 236 009,78	78,86%
Inne należności:	8 850 179,83	14,63%	9 980 952,00	21,14%
Sektor niefinansowy, w tym:	124 197 597,77	59,97%	136 675 988,31	66,87%
Kredyty w sytuacji normalnej:	121 896 391,56	98,15%	133 162 347,23	97,43%
Kredyty pod obserwacją.:	801 382,01	0,65%	713 435,74	0,52%
Poniżej standardu:	1 227 532,67	0,99%	2 646 222,95	1,94%
Wątpliwe:	272 291,53	0,22%	153 982,39	0,11%
Stracone:	-	0,00%	-	0,00%
Inne należności:	-	0,00%	-	0,00%
Sektor budżetowy, w tym:	22 409 609,18	10,82%	20 493 504,15	10,03%
Kredyty w sytuacji normalnej:	22 409 609,18	100,00%	20 493 504,15	100,00%
Pod obserwacją:	-	0,00%	-	0,00%
Poniżej standardu:	-	0,00%	-	0,00%
Wątpliwe:	-	0,00%	-	0,00%
Stracone:	-	0,00%	-	0,00%
Inne należności:	-	0,00%	-	0,00%
Należności ogółem:	207 104 845,18	100%	204 386 454,24	100%

* wskaźnik struktury dla poszczególnych sektorów został wyliczony jako udział danego sektora w należnościach ogółem, wskaźnik struktury dla poszczególnych kategorii ryzyka został wyliczony jako udział danej kategorii w danym sektorze

- a) należności z odroczonym terminem zapłaty - nie wystąpiły;
b) należności przeterminowane i należności sporne, na które nie utworzono rezerw celowych lub nie dokonano odpisu aktualizującego - nie wystąpiły.

5.2. informacja o kredytach i pożyczkach, od których bank nie nalicza odsetek

Bank w okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie naliczał odsetek od ekspozycji kredytowych na łączną wartość 1 473 318,20 zł. Ekspozycja ta obejmuje kredyt obrotowy ryczałtowy, od którego pobierana jest prowizja w wysokości 9,99%, natomiast dla Klientów, którzy w okresie ostatnich 12 miesięcy nie korzystali z

5.3. Aktywa finansowe

- a) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - nie występują;
b) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - nie występują;
c) kredyty i pożyczki i inne należności

Kredyty i pożyczki i inne należności udzielone przez Bank wykazano w punkcie 5.1.

- d) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności;

Lp	Wyszczególnienie:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017 r.:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.:
1	2	3	4
1.	Bony pieniężne		
2.	Obligacje skarbowe		
3.	Obligacje monetarnych instytucji finansowych	354356,49	354 368,48
4.	Obligacje instytucji samorządowych		
5.	Obligacje podmiotów sektora niefinansowego		
6.	Hipoteczne listy zastawne		
7.	Certyfikaty depozytowe		
	RAZEM:	354 356,49	354 368,48

e) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;

Lp	Wyszczególnienie:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017 r.:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.:
1	2	3	4
1.	Akcje BPS	2 242 983,50	2 242 983,50
2.	Udział w SSOZ	5 000,00	5 000,00
3.	udział w TUW	200,00	200,00
4.	Bony pieniężne	57 390 553,60	68 791 508,12
5.	Obligacje komunalne	26 297 696,22	32 420 812,03
6.	jednostki uczestnictwa TFI	4 006 872,06	4 084 684,60
7.			
8.			
	RAZEM:	89 943 305,38	107 545 188,25

5.4. Informacja o aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, ze wskazaniem oszacowanej wartości – nie wystąpiły.

Na dzień bilansowy akcje w banku zrzeszającym oraz udziały w SSOZ zostały wycenione według ceny nabycia zgodnie z par. 36 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

6. Informacje o kredytach i pożyczkach oraz innych należnościach banku, a także o instrumentach zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym, wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:

6.1. Wartość kredytów i pożyczek oraz innych należności banku zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - nie wystąpiły;

6.2. Wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia wartości instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym - nie wystąpiły;

6.3. Wartość, o którą instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kredytowym zmniejszają wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe - nie wystąpiły;

6.4. Wartość zmiany, w danym okresie sprawozdawczym i narastająco, wartości godziwej kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, która wynika ze zmian ryzyka kredytowego – nie wystąpiły;

6.5. Wartość zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jaka wystąpiła w danym okresie sprawozdawczym i narastająco – nie wystąpiły.

7. Informacje o zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazując odrębnie:

7.1. Wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – nie wystąpiły;

7.2. Wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu - nie wystąpiły;

7.3. Różnice pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą Bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności - nie wystąpiły.

8. Dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych, z uwzględnieniem:

8.1. Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie giełdowym (na rynku regulowanym):

Lp	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017 r.:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.:
1	2	3	4
1.	Obligacje skarbowe		
2.	Obligacje komunalne RR		
3.	Obligacje korporacyjne RR		
4.	Akcje spółek notowane na GPW		
5.	Inne np. listy zastawne, prawa poboru, prawa do akcji, kontrakty terminowe, opcje		
	RAZEM:	-	-

8.2 instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie pozagiełdowym:

Lp	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017 r.:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.:
1	2	3	4
1.	Akcje spółek notowane na rynku NewConnect		
2.	Instrumenty finansowe notowane na rynku Catalyst (transakcje zawarte w ramach alternatywnego systemu obrotu)-obligacje komunalne, obligacje korporacyjne, obligacje		
	RAZEM:	-	-

8.3. Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujące się w obrocie na rynku regulowanym:

Lp	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017 r.:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.:
1	2	3	4
1.	Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	4 006 872,06	4 084 684,60
2.	Certyfikaty depozytowe BPS, SGB		
3.	Bony pieniężne	57 390 553,60	68 791 508,12
4.	Certyfikaty inwestycyjne		
5.	Obligacje korporacyjne BPS-u	354 356,49	354 368,48
6.	Obligacje komunalne (miasta, gminy, powiaty, województwa, związki miast, związki gmin, związki powiatów)	26 297 696,22	32 420 812,03
7.	Inne np. akcje spółek niepublicznych lub udziały w spółkach z o.o.		
	RAZEM:	88 049 478,37	105 651 373,23

8.4. Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością;

Lp	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017 r.:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.:
1	2	3	4
1.	Akcje banku zrzeszającego	2 242 983,50	2 242 983,50
2.	Udziały w SSOZ	5 000,00	5 000,00
3.	udziały TUW	200,00	200,00
RAZEM:		2 248 183,50	2 248 183,50

8.5. Wartość rynkowa instrumentów finansowych, w przypadku gdy jest różna od wartości wykazywanej w bilansie – nie wystąpiły.

9. Informacje o zawartych przez Bank umowach, których skutkiem będzie powstanie instrumentu finansowego - nie wystąpiły

10. Informacje o posiadanych udziałach i akcjach, w podziale na jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone.- nie wystąpiły.

11. Informacje o wartości posiadanych udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które Bank przeznaczył do sprzedaży – nie wystąpiły.

12. W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych ujawnieniu podlegają informacje o wartości i kategorii przekwalifikowanych aktywów oraz o przyczynach przekwalifikowania

– nie wystąpiły.

13. W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy,

aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności – nie wystąpiły.

14. W przypadku przeniesienia praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych (przeniesienie aktywów), które nie są wyłączone z bilansu, ujawnieniu podlegają następujące informacje w odniesieniu do każdej kategorii aktywów finansowych

- nie wystąpiły.

15. Informacje o zastawie na mieniu Banku, wraz z postanowieniami i warunkami ustanowienia zastawu oraz wartości bilansowej składników aktywów finansowych, które Bank zastawił jako zabezpieczenie zobowiązań - nie wystąpiły.

16. Informacje o posiadanych instrumentach finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi- nie wystąpiły.

17. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku – nie dotyczy

18. Informacje o należnościach od banków prowadzących działalnością maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich- nie dotyczy

19. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o należnościach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych - nie dotyczy.

20. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o zobowiązaniach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych: zobowiązania wobec funduszu rozliczeniowego, zobowiązania wobec funduszu rekompensat -nie dotyczy.

21. Informacje o należnościach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na należności od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku –nie dotyczy.

22. Informacje o zobowiązaniach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na zobowiązania od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek

pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku - nie dotyczy.

23. Informacje o zobowiązaniach od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich- nie dotyczy

24. Informacje o zmianach wartości funduszy wydzielonych dla oddziałów zagranicznych, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń, z podziałem na poszczególne podmioty, oraz stanu na koniec roku obrotowego -nie dotyczy.

25. Dane dotyczące zmian stanu wartości niematerialnych i prawnych.

25.1. Zmiany stanu wartości niematerialnych i prawnych:

Nazwa wartości niematerialnych i prawnych grupy:	Wartość brutto na początek roku obrotowego:	Zwiększenia:	Zmniejszenia:	Wartość brutto na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5
Prawa majątkowe – licencje				-
Oprogramowanie	529 307,14	8 398,44		537 705,58
Razem	529 307,14	8 398,44	-	537 705,58

25.1. c.d. Umorzenie – amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych:

Umorzenie na początek roku obrotowego:	Amortyzacja za rok:	Inne zwiększenia:	Zmniejszenia:	Umorzenie na koniec roku obrotowego:	Stan na początek roku obrotowego (netto):	Stan na koniec roku obrotowego (netto):
6	7	8	9	10	11	12
				-	-	-
465 100,50	34 840,79			499 941,29	64 206,64	37 764,29
465 100,50	34 840,79	-	-	499 941,29	64 206,64	37 764,29

25.2 Wartość obcych wartości niematerialnych prawnych używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 Ustawy – nie dotyczy.

26. Dane dotyczące użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych:

26.1. Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych:

Nazwa rzeczowych aktywów trwałych :	Wartość brutto na początek roku obrotowego:	Zwiększenia:	Zmniejszenia:	Wartość brutto na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5
Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania - grupa 0	339 761,33		15 800,00	323 961,33
Budynki i budowle - grupy 1-2	6 926 052,42	129 352,16	29 280,00	7 026 124,58
Maszyny i urządzenia - grupa 3-6	1 256 580,16	52 834,34	179 297,67	1 130 116,83
Środki transportu – grupa 7	299 671,99			299 671,99
Narzędzia i przyrządy – grupa 8	1 642 197,13	82 673,42	124 548,32	1 600 322,23
Środki trwałe w budowie				-
Zaliczki na środki trwałe w budowie				
Inwestycje w obcych środkach trwałych	65 000,00			65 000,00
Razem	10 529 263,03	264 859,92	348 925,99	10 445 196,96

26.1. Umorzenie – amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych:

Umorzenie na początek roku obrotowego:	Amortyzacja za rok:	Inne zwiększenia:	Zmniejszenia:	Umorzenie na koniec roku obrotowego:	Stan na początek roku obrotowego (netto):	Stan na koniec roku obrotowego (netto):
6	7	8	9	10	11	12
40 700,00				40 700,00	299 061,33	283 261,33
2 221 592,32	173 021,91		29 280,00	2 365 334,23	4 704 460,10	4 660 790,35
980 954,19	79 467,85		179 297,67	881 124,37	275 625,97	248 992,46
248 499,79	21 930,10			270 429,89	51 172,20	29 242,10
1 611 964,41	37 569,21		124 548,32	1 524 985,30	30 232,72	75 336,93
65 000,00				65 000,00	-	-
5 168 710,71	311 989,07	-	333 125,99	5 147 573,79	5 360 552,32	5 297 623,17

26.2. Wartość obcych środków trwałych używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy - nie dotyczy

27. Informacje na temat aktywów przejętych za długi w podziale na nieruchomości i pozostałe składniki majątku:

Lp	Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenia:	Zmniejszenia:	Stan na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5	6
1.	Nieruchomości	-	-	-	-
2.	Pozostałe	-	-	-	-
	Razem	-	-	-	-

28. Informacje o aktywa trwałych przeznaczonych do zbycia: nie dotyczy

Lp	Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenia:	Zmniejszenia:	Stan na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5	6
1.	Aktywa przejęte za długi	-			-
2.	Inne aktywa	-			-
3.	-			-
	Razem	-	-	-	-

29. Wykaz pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz rozliczeń międzyokresowych przychodów:

Lp.	Wyszczególnienie:	Stan na:	
		początek roku obrotowego:	koniec roku obrotowego:
1	2	3	4
1.	Rozliczenia międzyokresowe czynne z tego:	434 259,46	445 449,12
1.1	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	398 212,00	412 226,00
1.2	Pozostałe rozliczenia międzyokresowe, w tym:	36 047,46	33 223,12
	- prenumeraty	5 654,69	4 411,37
	- opłaty ubezpieczenia	21 893,50	19 931,75
	koszty remontu rozliczane w czasie	7 668,87	-
	inne	830,40	8 880,00
2.	Koszty i przychody rozliczone w czasie:	36 396,17	41 943,93
2.1	Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne, w tym:	-	-
		
		
2.2	Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	36 396,17	41 943,93
	- prowizja od kredytów rozliczana liniowo	36 396,17	38 228,52
	- prowizja z tytułu udzielonej gwarancji rozliczana liniowo		
	- odsetki zapłacone z góry		3 715,41

30. Dane o strukturze własności kapitału podstawowego:

Lp	Nazwa grupy udziałowców:	Liczba udziałów:	Wartość nominalna udziału:	Wartość udziałów zadeklarowanych ogółem:
1	2	3	4	5
1.	Osoby fizyczne:	5 854,00	100,00	585 400,00
2.	Osoby prawne:			-
	RAZEM:	5 854,00	100,00	585 400,00

W Banku nie wystąpili udziałowcy posiadających ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu (Zebraniu Przedstawicieli).

31. Dane o uprzywilejowaniu i ograniczeniu praw związanych z daną grupą akcji, w tym dotyczących podziału dywidend i zwrotu kapitału - nie dotyczy

32. Informacje o akcjach własnych będących w posiadaniu banku lub w posiadaniu jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych - nie dotyczy

33. informacje o zobowiązaniach z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy lub nadwyżki bilansowej - nie dotyczy

Zobowiązania z tytułu zatwierdzonego do wypłaty oprocentowania udziałów członkowskich na dzień 31.12.2018 r. wynoszą 0,00 zł.

34. Informacje w zakresie zobowiązań podporządkowanych obejmujące:

1) wartość poszczególnych pożyczek oraz waluty, w jakich zostały zaciągnięte, - nie dotyczy

2) warunki oprocentowania i terminy wymagalności pożyczek; - nie dotyczy

Lp	Wyszczególnienie:	Wartość pożyczki (zł):	Oprocentowa	Terminy wymagalności:
1	2	3	4	5
1.	Pożyczka z BPS S.A.		-	
2.	Pożyczka z			
	RAZEM:		-	

35. Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych:

Lp	Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:	Wymagany poziom rezerw celowych:
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	1 125 740,81	1 237 921,76	-	679 495,87	1 684 166,70	
	- w sytuacji normalnej i pod obs.	219 960,57	368 610,93		313 817,15	274 754,35	
	- poniżej standardu	306 258,60	449 763,28		95 124,72	660 897,16	
	- wątpliwe	268 241,80	81 198,12		197 893,48	151 546,44	
	- stracone	331 279,84	338 349,43		72 660,52	596 968,75	
2.	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego						
	RAZEM:	1 125 740,81	1 237 921,76	-	679 495,87	1 684 166,70	

36. Dane o rezerwach na przyszłe zobowiązania według rodzaju zobowiązania:

Wyszczególnienie:	Stan rezerw na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5	6
1. Rezerwa na nagrody jubileuszowe	549 499,74	110 983,71	182 150,00		478 333,45
2. Rezerwa na nagrody emerytalne	236 886,04	15 800,07	79 600,00		173 086,11
3. Rezerwa na ryzyko ogólne					-
4. Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe					-
5. Pozostałe rezerwy					-
RAZEM:	786 385,78	126 783,78	261 750,00		651 419,56

37. Dane o stanie odpisów aktualizujących, z wyłączeniem rezerw celowych, według rodzajów aktywów, ze wskazaniem obrotowego stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń oraz stanu na koniec roku :

Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5	6
1. Odpisy aktual. od należności sektor niefinansowy, w tym:	49 240,36	33 364,65	-	20 204,61	62 400,40
w syt.normalnej i pod obserwacją	274,38	1 444,86		1 455,76	263,48
poniżej standardu	624,57	4 507,74		4 473,72	658,59
wątpliwe	4 049,75	6 728,02		8 341,79	2 435,98
stracone	44 291,66	20 684,03		5 933,34	59 042,35
2. Odpisy aktual. od na. s. budżetowy					-
3. Instrumenty finansowe					-
- obligacje					-
- jednostki uczestnictwa					-
- certyfikaty					-
4. Pozostałe aktywa					-
RAZEM:	98 480,72	33 364,65	-	20 204,61	62 400,40

38. Dane o zobowiązaniach pozabilansowych w tym warunkowych z tytułu udzielonych zabezpieczeń:

Po z.	Wyszczególnienie:	31.12.2017 r.:	31.12.2018 r.:
1	2	2	3
I.	1. Zobowiązania warunkowe udzielone:	10 596 492,11	9 378 250,28
	a) finansowe	9 430 005,40	8 082 969,12
	b) gwarancyjne	1 166 486,71	1 295 281,16
	2. Zobowiązania warunkowe otrzymane:	-	-
	a) finansowe		
	b) gwarancyjne		
II	Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży		
III.	Pozostałe	100 293 079,60	109 073 385,99

38.1. Wykaz udzielonych gwarancji i poręczeń, w tym wekslowych oraz innych udzielonych zobowiązań o charakterze gwarancyjnym.

Bank udzielił gwarancji na kwotę 1 295 281,16 trzem podmiotom niefinansowym.

38.2. Gwarancje i poręczenia emisji udzielone emitentom – nie wystąpiły;

38.3. Kontrakty opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych Banku – nie wystąpiły;

38.4. Informacje o zaproponowanej wypłacie dywidendy, jeśli nie została ona formalnie zatwierdzona, a także o jakichkolwiek nieujętych skumulowanych dywidendach z akcji uprzywilejowanych – nie dotyczy.

38.5. Szczegółowe dane o aktywach Banku, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań Banku oraz zobowiązań strony trzeciej, a także o wartości zobowiązań Banku podlegających zabezpieczeniu tymi aktywami – nie wystąpiły.

38.6. Informacje na temat nie ujętych w bilansie transakcji z przyrzeczeniem odkupu – nie dotyczy.

38.7. Informacje o udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym o udzielonych zobowiązaniach nieodwołalnych- podano w punkcie 38.1

38.8. Informacje o wartości nominalnej instrumentów bazowych na instrumenty pochodne – nie występują.

39. Stosowane przez Bank zasady rachunkowości zabezpieczeń z uwzględnieniem podziału na zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych oraz zabezpieczenie inwestycji w podmiocie zagranicznym – nie dotyczy.

40. Dane na temat znaczących warunków umów dotyczących instrumentów finansowych, które mogą wpływać na wartość terminu i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na rodzaje aktywów i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych. – nie dotyczy.

41. Informacje z zakresu rachunku zysków i strat.

41.1. Informacje o przychodach, w tym z tytułu prowizji, i kosztach prowadzenia przez Bank działalności maklerskiej – nie dotyczy;

41.2. Dane o odpisach amortyzacyjnych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych:

Nazwa – Grupa:	Amortyzacja za 2017 r.:	Amortyzacja za 2018 r.:
1	2	3
Środki trwałe:	380 835,76	311 989,07
Grunty - 0		
Budynki i lokale - 1	172 863,91	173 021,91
Budowle - 2		
Inwestycje w obcych obiektach	15 278,00	
Kotły i maszyny energetyczne - 3	11 857,28	11 857,28
Maszyny i urządzenia ogólnego zastosowania - 4	52 870,30	44 476,60
Maszyny i urządzenia specjalistyczne - 5		
Urządzenia techniczne - 6	20 318,29	23 133,97
Środki transportu - 7	21 930,10	21 930,10
Narzędzia i przyrządy - 8	85 717,88	37 569,21
Wartości niematerialne i prawne:	636,50	34 840,79
RAZEM:	381 472,26	346 829,86

Aktualizacji wartości majątku trwałego rzeczowego i finansowego w roku 2017 i 2018 nie przeprowadzano.

41.3. Dane o skutkach wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do poziomu wartości godziwej – nie wystąpiły;

41.4. Informacje o przychodach i kosztach z tytułu wyłączonych z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – nie wystąpiły;

41.5. Informacje o przychodach i kosztach z tytułu sprzedanych aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona, ze wskazaniem wartości bilansowej aktywów ustalonej nadzień sprzedaży – nie wystąpiły;

41.6. Informacje o zyskach i stratach nadzwyczajnych – nie wystąpiły;

41.7. Informacje o dokonanych odpisach aktualizujących lub rezerwach celowych należności nieściągalnych, z podziałem na tytuły odpisów, i sposób dokonania odpisu w ciężar utworzonych rezerw, w ciężar kosztów operacji finansowych oraz w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, z wyszczególnieniem strat poniesionych z tytułu kredytów i pożyczek,

Tytuł odpisu:	Sposób dokonania odpisu:		
	w ciężar utworzonych rezerw:	w ciężar kosztów operacji finansowych:	w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych:
1	2	3	4
Spisanie zaległych prowizji			7 506,36
.....			
.....			
RAZEM:	-	-	7 506,36

Straty poniesione z tytułu kredytów i pożyczek w 2018 r. nie wystąpiły.

Informację o rodzajach utworzonych rezerw oraz odpisów aktualizacyjnych podano w punkcie 35 i 37 informacji dodatkowej.

41.8. Informacje o przychodach z tytułu dywidend, w podziale na jednostki, od których otrzymano dywidendy:

Bank nie otrzymał dywidendy za 2018 r. z tytułu akcji posiadanych w Banku Polskiej Spółdzielczości SA.

41.9. Informacje o nakładach poniesionych w związku z nabyciem lub wytworzeniem

środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz o planowanych nakładach w okresie najbliższych 12 miesięcy:

Nakłady na :	Poniesione w bieżącym roku obrotowym:	Planowane na następny rok obrotowy:
1	2	3
1. Wartości niematerialne i prawne	8 398,44	6 000,00
2. Środki trwałe w budowie	264 859,92	1 000 000,00
Razem	273 258,36 zł	1 006 000,00 zł

41.10. Propozycje podziału zysku lub pokrycia straty za rok obrotowy:

Wyszczególnienie:	Kwota:
1	2
Zysk netto do podziału - proponuje się przeznaczyć na:	1 603 777,34
odpis na ZFSS	20 000,00
Fundusz zasobowy	1 540 000,00
Fundusz społeczno samorządowy	43 777,34

41.11. Informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w roku obrotowym lub przewidzianej do zaniechania w następnym okresie sprawozdawczym, wraz z wyjaśnieniami przyczyn zaniechania – nie dotyczy.

42. Informacje o wartości aktywów i utworzonej rezerwy na odroczony podatek dochodowy:

Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenia	Zmniejszenia:	Stan na koniec roku
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	45 314,00	141 733,00	140 098,00	46 949,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	398 212,00	45 177,00	31 163,00	412 226,00

Rozliczenie rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Wyszczególnienie:		Aktywa odniesione na :	
Wynik finansowy:	Kapitał własny:	Wynik finansowy:	Kapitał własny:
1 056,00	579,00	- 14 014,00	
W tym z lat ubiegłych:	1 306,00	W tym z lat ubiegłych:	-

Podatek dochodowy obciążający wynik finansowy za 2018 rok wynosił: 625 008,00zł., z tego:

a) Cześć bieżąca -

637 966,00 zł

b) Cześć odroczonego - Ma

12 958,00 zł

43. Zagregowane dane dotyczące:

43.1. korzystania z kredytów, pożyczek, gwarancji lub poręczeń przez pracowników, członków zarządu lub organów nadzorczych, ze wskazaniem warunków oprocentowania i terminów spłaty:

Stan zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów pracownikom Banku, członkom Zarządu i członkom Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie:	Liczba osób korzystających z kredytu	Zaangażowanie bilansowe	Zaangażowanie pozabilansowe	Razem
Rada Nadzorcza	5	939 147,40	119 681,98	1 058 829,38
Zarząd	3	286 978,21	32 142,30	319 120,51
Pracownicy	24	2 438 159,79	141 794,75	2 579 954,54

Nie udzielano pożyczek, gwarancji lub poręczeń. Wyżej wymienione kredyty znajdują się w sytuacji normalnej i zostały udzielone na warunkach ogólnie dostępnych.

Wobec członków Rady Nadzorczej, Zarządu oraz pracowników Banku nie stosowano ulgowych stóp procentowych jak również prowizji i opłat.

Wyżej wymienione zadłużenie dotyczy następujących terminów:

do 1 roku	657 183,54 zł
od 1 - 3 lat	559 776,74 zł
od 3-5 lat	449 406,95 zł
od 5-10 lat	925 946,00 zł
od 10-20 lat	682 621,89 zł
od 20-25 lat	389 350,32 zł

43.2. Wynagrodzenia, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłaconych lub należnych członkom zarządu lub organów nadzorczych Banku,

Wyszczególnienie	2018 r.
Rada Nadzorcza	63 769,60
Zarząd	527 397,62

Z nadwyżki bilansowej za 2017 r. nie wypłacono żadnych nagród.

43.3. Przeciętne w roku obrotowym zatrudnienia, w przeliczeniu na etaty:

Przeciętne zatrudnienie (w etatach) w 2018 r. wyniosło 74,6 etaty.

43.4 Koszty związane z utworzeniem rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, z wyszczególnieniem tytułów:

W okresie sprawozdawczym Bank utworzył rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników w wysokości 126 783,71 zł, z tego:

- na nagrody jubileuszowe:

110 983,71 zł;

- na odprawy emerytalne:

15 800,07 zł.

43.5. Koszty poniesione na finansowanie pracowniczych programów emerytalnych – 109 598,25zł.

44. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązanych z Bankiem kapitałowo lub organizacyjnie, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej Banku oraz procentowego udziału przypadającego na transakcje z tymi podmiotami – nie wystąpiły.

45. Informacje o istotnych transakcjach (wraz z ich kwotami) zawartych przez Bank na innych warunkach niż rynkowe ze stronami powiązanych, przez które rozumie się jednostki powiązane oraz:

1) osobę, która jest członkiem organu zarządzającego lub nadzorującego Banku lub jednostki z nim powiązanej, lub

2) osobę, która jest małżonkiem lub osobą faktycznie pozostającą we wspólnym pożyciu, krewnym lub powinowatym do drugiego stopnia, przysposobionym lub przysposabiającym, osobą związaną z tytułu opieki lub kuratelii w stosunku do którejkolwiek z osób będących członkami organu zarządzającego lub nadzorującego Banku lub jednostki z nim powiązanej, lub

3) jednostkę kontrolowaną, współkontrolowaną lub inną jednostkę, na którą znaczący wpływ wywiera lub posiada w niej znaczącą ilość głosów, bezpośrednio albo pośrednio, osoba, o której mowa w pkt 1 i 2, lub

4) jednostkę realizującą program świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia, skierowany do pracowników banku lub jednostki powiązanej

– wraz z informacjami określającymi charakter tych transakcji; informacje dotyczące poszczególnych transakcji mogą być zgrupowane według ich rodzaju, z wyjątkiem przypadku, gdy informacje na temat poszczególnych transakcji są niezbędne dla zrozumienia ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy Banku - nie wystąpiły.

46. Informacje o celach i zasadach zarządzania ryzykiem:

Podejmowanie ryzyka wiąże się nierozdzielnie z prowadzoną przez Bank działalnością, powodując konieczność koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach oraz stałego poszukiwania form obrony przed tymi zagrożeniami.

Wprowadzony w Banku system zarządzania ryzykiem ma więc na celu przede wszystkim zapewnienie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem bankowym, gwarantujące odpowiedni poziom bezpieczeństwa przy zachowaniu rentowności działalności, uwzględniające skalę prowadzonej działalności oraz zmiany zachodzące w samym Banku jak i jego otoczeniu.

Zadaniem systemu zarządzania ryzykiem jest identyfikowanie, pomiar i szacowanie, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz kontrolowanie występującego w działalności Banku ryzyka służące zapewnieniu realizacji celów działania Banku.

Wprowadzona w Banku struktura organizacyjna jest dostosowana do skali działania Banku oraz profilu ponoszonego przez Bank ryzyka, ma na celu zapewnienie niezależności funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie przez Bank ryzyka.

Zarząd Banku odpowiada za wprowadzenie skutecznego, efektywnego i adekwatnego do skali działania Banku systemu zarządzania ryzykiem, natomiast Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad tym systemem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się na podstawie pisemnych regulacji, znanych wszystkim pracownikom biorącym udział w procesie zarządzania ryzykiem, podlegającym regularnym weryfikacjom mającym na celu ich dostosowanie do zmian profilu ryzyka i otoczenia gospodarczego Banku.

Wewnętrzne procedury Banku w zakresie zarządzania ryzykiem wskazują zasady służące określeniu wielkości podejmowanego ryzyka, zasady zarządzania ryzykiem, limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów oraz przyjęty system sprawozdawczości zarządczej.

46.1. Ryzyko rynkowe

46.1.a Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe rozumiane, jako ryzyko kursu walutowego, oznacza niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian kursów walutowych na sytuację finansową Banku, w tym jego wynik finansowy i fundusze własne. Ryzyko walutowe wynika z utrzymywania przez Bank otwartych pozycji w walutach obcych i powstaje w związku z prowadzeniem przez Bank działalności walutowej na rzecz klientów Banku oraz na rachunek własny.

Działalność walutowa stanowi dopełnienie oferty dla klientów banku. Polega ona na:

1. Realizowaniu przelewów międzybankowych
2. Wykonywaniu operacji lokacyjnych
3. Przyjmowaniu depozytów walutowych od klientów
4. Realizowaniu operacji wymiany (forex)
5. Wykonywaniu operacji kupna/sprzedaży walut (prowadzona jest w walutach EUR, USD, GBP, CHF.)

System zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Garwolinie został określony poprzez przepisy zewnętrzne (Ustawa Prawo Bankowe, Rekomendacja „I”, Uchwały KNF nr 76/2010, nr 258/2011) jak i następujące regulacje wewnętrzne:

1. Strategia zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Garwolinie (Uchwała nr 6/2015 r. Zarządu Banku z dnia 29.01.2015 roku).
2. Polityka zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Garwolinie (Uchwała nr 6/2015 Zarządu Banku Spółdzielczego w Garwolinie z dnia 28.01.2015 roku)

3. Instrukcja zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Garwolinie (Uchwała nr 23/2017 Zarządu Banku Spółdzielczego w Garwolinie z dnia 22.08.2017 roku) zmieniona Uchwałą Zarządu nr 42/2018 z dnia 11.12.2018 roku

zawieranie transakcji w walutach obcych ma na celu dążenie do wypracowania założonego w planie wyniku finansowego, przy jednoczesnym utrzymaniu ekspozycji na ryzyko walutowe na poziomie zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą i Zarząd Banku.

Pomiar ryzyka walutowego prowadzony jest poprzez sporządzanie codziennych raportów z pozycji walutowych: indywidualnych i całkowitej oraz monitorowaniu przestrzegania ustanowionych w banku limitów dla tych pozycji - zgodnie z obowiązującą instrukcją zarządzania ryzykiem. Na bazie ww. raportów opracowywana jest miesięczna analiza ryzyka walutowego uzupełniana o analizę sytuacji na rynku walutowym.

Miesięczne raporty z pozycji walutowych uwzględniają odniesienia do aktualnie obowiązującego limitu dla pozycji indywidualnych oraz pozycji całkowitej wraz ze wskazaniem stopnia wykorzystania limitu.

Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nieprzekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limit całkowitej pozycji walutowej oraz limity indywidualne dla poszczególnych walut.

W 2018 roku nie wystąpiły przypadki przekroczenia 2% wartości funduszy własnych dla pozycji walutowej całkowitej, co świadczy o braku występowania ryzyka walutowego.

46.1.b Ryzyko stopy procentowej

Cele i zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej przedstawiono w Polityce zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Garwolinie w Strategii zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Garwolinie oraz Zasadach zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Garwolinie. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego w tym wyniku odsetkowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian parametrów rynkowych, w szczególności stóp procentowych w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku i realizacji planu finansowego. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej polega na zarządzaniu ryzykiem niedopasowania terminów przeszacowania, bazowym, opcji klienta, krzywej dochodowości i jest objęte systemem limitowania. Metodą wykorzystywaną przez Bank do estymacji ryzyka stopy procentowej jest metoda luki

46.1.c Ryzyko cenowe

Jeżeli zostało przez Bank zidentyfikowane w prowadzonej działalności zamieścić informację dotyczącą przyjętych przez Bank celów i zasad w zakresie zarządzania ryzykiem cenowym. - Nie dotyczy

46.2. Ryzyko kredytowe

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w długoterminowej perspektywie, z uwzględnieniem wrażliwości na zmiany warunków otoczenia oraz oddziaływania na poziom ryzyka.

Celem zarządzania jest również utrzymanie założonego w strategii oraz planie finansowym poziomu wyniku finansowego oraz posiadanie funduszy własnych (kapitału uznanego) adekwatnych do rodzaju i rozmiarów prowadzonej działalności.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym to proces kształtowania struktury ilościowej (zróżnicowanie portfela aktywów) i jakościowej aktywów, w celu osiągnięcia optymalnego wyniku przy równoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa Banku, jak również uniknięcia pośrednich i bezpośrednich strat wynikających z nieadekwatności lub błędów procesów, ludzi i systemów lub przyczyn zewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym jest procesem ciągłym, który umożliwia zminimalizowanie zagrożeń występujących w działalności Banku oraz dostarcza informacji o portfelu aktywów, które umożliwią kierownictwu podjęcie ostrożnościowych decyzji dotyczących działalności Banku.

Założenia prowadzonej polityki są określone w systemie stosowanych wskaźników oraz przyjętych limitów ostrożnościowych, ponadto Bank przeprowadza testy warunków skrajnych, które podlegają konserwatywnym i rygorystycznym założeniom, które pomimo tego że nie wystąpiły nigdy w Banku mogą mieć miejsce. W analizie testów warunków skrajnych wyniki finansowe są poddane analizie scenariuszowej polegającej na przeprowadzeniu analizy przy założeniu scenariuszy jednoczesnej zmiany wielu współwystępujących czynników ryzyka oraz badaniu ich wpływu na sytuację Banku. Przeprowadzana jest analiza wrażliwości polegająca na analizie przy założeniu zmian poszczególnych czynników ryzyka, a także kombinacji takich zmian oraz statystycznym analizowaniu ich wpływu na sytuację Banku. Wyniki testów są wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach planów awaryjnych oraz w procesie planowania strategicznego Banku.

Celem identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego jest określenie aktualnego narażenia Banku na ryzyko kredytowe oraz wypracowanie strategii ograniczającej wielkość ryzyka kredytowego (limitów i niezbędnych działań), zapobiegającej sytuacjom kryzysowym oraz powiązań i interakcji ryzyka kredytowego z innymi ryzykami uznanymi przez Bank za istotne

Poziom ryzyka kredytowego uznaje się za niewłaściwy, gdy stwarza nadmierne zagrożenie, dla jakości posiadanych aktywów oraz uzyskiwanego przez Bank wyniku finansowego niezależnie od tego, czy Bank świadomie podjął takie ryzyko, czy jest ono niezamierzone.

Bank kontynuuje politykę minimalizacji ryzyka kredytowego, poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku oraz poprzez niezbędne instrumenty. Do podstawowych działań mających na celu optymalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:

- 1) dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wewnętrzne limity koncentracji,
- 2) preferowanie produktów generujących niższy wymóg kapitałowy w celu efektywnego zarządzania kapitałem,
- 3) analizę struktury i monitoring portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań, a w przypadku zidentyfikowania sygnałów ostrzegawczych, wprowadzanie stosownych ograniczeń,
- 4) centralny nadzór i monitoring ekspozycji kredytowych,
- 5) stosowanie technik redukcji ryzyka kredytowego,
- 6) wykorzystywanie informacji o klientach Banku z systemów wymiany danych,
- 7) nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, obejmujący m.in.: proces przestrzegania przepisów wewnętrznych Banku i kompetencji,
- 8) ograniczanie ryzyka rezydualnego poprzez skuteczniejszą weryfikację wartości przyjmowanych przez Bank zabezpieczeń,
- 9) analizę i monitoring wartości przyjętych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,
- 10) prowadzenie aktywnej polityki szkoleń.

Podstawowe cele i zasady zarządzania ryzykiem kredytowym zostały zawarte w „Polityce zarządzania ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Garwolinie” wprowadzonej Uchwałą Zarządu Nr 29/2017 z dnia 28.12.2017 r., zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 34/2017 z dnia 28 grudnia 2017 r. zmienioną Aneksm nr 1 z dnia 28.05.2018 r. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Garwolinie regulują również procedury wewnętrzne takiej jak: „Polityka kredytowa w Banku Spółdzielczym w Garwolinie na lata 2018-2020” wprowadzona Uchwałą Zarządu nr 29/2017, zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 34/2017 z dnia 27.12.2017r., „Polityka zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Garwolinie” wprowadzona Uchwałą Zarządu Nr 35/2017 z dnia 27.12.2017 r. i zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 30/2017 z dnia 28.12.2017 r.

46.3 .Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest ryzykiem nie wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku, ma ono podstawowe znaczenie dla stabilności i bezpieczeństwa działania Banku.

Bank określił podstawowy cel zarządzania ryzykiem płynności jako utrzymanie struktury aktywów i pasywów zapewniające osiągnięcie wysokiej rentowności, stałego i rosnącego wyniku finansowego przy jednoczesnym zapewnieniu zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów. W Banku Spółdzielczym w Garwolinie system zarządzania ryzykiem płynności został określony poprzez przepisy zewnętrzne i wewnętrzne regulacje w zakresie tego ryzyka obowiązujące w Banku Spółdzielczym w Garwolinie:

- Strategia zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Garwolinie (Uchwała nr 3/2018 Rady Nadzorczej Banku z dnia 31.01.2018 r, Uchwała nr 5/2018 Zarządu Banku z dnia 31.01.2018 r.),
- Polityka zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Garwolinie (Uchwała nr 5/2018 Zarządu Banku z dnia 31.01.2018 r.),
- Zasady identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka płynności w Banku Spółdzielczym w Garwolinie (Uchwała nr 5/2018 Zarządu Banku z dnia 31.01.2018r.),
- Procedura szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Garwolinie (Uchwała nr 5/2018 Zarządu Banku z dnia 31.01.2018 r., Uchwała nr 3/2018 Rady Nadzorczej z dnia 31.01.2018 r.),
- Procedura opracowywania i wdrażania nowych produktów w Banku Spółdzielczym w Garwolinie – (Uchwała nr 4/2016 Rady Nadzorczej Banku z dnia 29.01.2016r., Uchwała nr 5/2016 Zarządu Banku z dnia 29.01.2016r.).

Celem polityki banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości.

W związku z powyższym, celem zarządzania ryzykiem płynności jest także kształtowanie struktury bilansu banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.

Bank Spółdzielczy w Garwolinie monitorował poziom ryzyka płynności poprzez:

- Codzienne raportowanie płynności bieżącej oraz sporządzanie obliczeń nadzorczych miar płynności.
- Codzienne wyliczanie wskaźnika płynności krótkoterminowej- LCR
- Miesięczną analizę ryzyka płynności zawierającą:
 1. Analizę źródeł finansowania działalności banku,
 2. Analizę zaangażowania środków oraz aktywów płynnych,
 3. Analizę zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów,
 4. Analizę największych deponentów w bazie depozytowej banku,
 5. Analizę depozytów osób wewnętrznych,
 6. Analizę stabilności bazy depozytowej (obliczanie wskaźników osadu),
 7. Analizę wskaźnikową ryzyka płynności banku wraz z oceną przestrzegania limitów ostrożnościowych,
 8. Analizę zestawienia płynności banku wraz z wyliczeniem luki i luki skumulowanej,
 9. Prognozę kształtowania się podstawowych wartości wpływających na płynność finansową banku.
 10. Analizę wyników testów warunków skrajnych.
 11. Sporządzanie raportów ujmujących założenia ujęte w planach awaryjnych.

Instrumentami całościowego zarządzania ryzykiem płynności Banku są wewnętrzne limity ostrożnościowe, ograniczające to ryzyko zatwierdzone przez Radę Nadzorczą i Zarząd oraz poziom apetytu na ryzyko, który oznacza wielkość ryzyka, jaka może być przez Bank zaakceptowana biorąc pod uwagę całą jego strukturę bez uwzględniania limitów określonych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Tryb obiegu informacji i współpracy poszczególnych jednostek/ komórek organizacyjnych Banku w ramach systemu zarządzania płynnością uwzględniał organy kierownicze oraz nadzorcze banku, a także komórki pełniące funkcje operacyjne oraz kontrolne.

Z informacjami, raportami i wnioskami dotyczącymi ryzyka płynności zapoznawany był Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza zgodnie z systemem informacji zarządczej funkcjonującym w banku.

46.4. Ryzyko operacyjne

Cele i zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym przedstawiono w Polityce zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Garwolinie w Strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Garwolinie oraz Zasadach zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Garwolinie . Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest zapewnienie bezpiecznego przebiegu wszystkich procesów biznesowych w Banku poprzez:

1. Identyfikację ryzyka operacyjnego w określonych obszarach działania Banku.
2. Utworzenie bazy danych w celu gromadzenia informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego i stratach powstających w wyniku zakłóceń w działalności Banku.
3. Monitorowanie i raportowanie incydentów ryzyka operacyjnego.
4. Tworzenie mapy ryzyka w celu określenia działań zmierzających do zmniejszenia skutków ryzyka operacyjnego.
5. Kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.
6. Ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego.

46.5. Ryzyko prawne

W wyniku oceny istotności ryzyk Bank uznał ryzyko prawne jako nieistotne.

47. Informacje dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych:

47.1. Na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej, w tym umowne daty zmiany oprocentowania lub terminy płatności:

W strukturze aktywów Banku dominują produkty indeksowane do stawek zewnętrznych. W zakresie przyporządkowywania aktywów i pasywów do poszczególnych przedziałów przyjęto następujące założenia : aktywa pasywa o stopie stałej zgodnie z terminem zapadalności/wymagalności, produkty indeksowane do stawki WIBOR - termin przeliczania 1 dzień, kredyty i depozyty o zmiennej stopie ustalonej decyzją zarządu banku - termin przeliczania 2-30 dni, produkty oparte o redyskonto - 1 dzień. Na dzień 31.12.2018 r spadek stóp procentowych o 200 pb powoduje zmianę o 4327,3 tys zł co powoduje zmianę w funduszach własnych (-18%). Na dzień 31.12.2018r kapitał wewnętrzny wyniósł 719,7 tys zł

Wyszczególnienie:	Terminy przeliczania:											
	Razem:	1 dzień	od 2 - 30 dni	pow 1 mca do 3 mcy	pow 3 mcy do 6 mcy	pow 1 roku do 2 lat	pow 2 lat do 5 lat	pow 5 lat				
Aktywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	305 706,00	222524	78003	785	893	1632	488					
Pasywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	298 622,00	19062	244294	12975	12657	40	50					

47.2 Na temat obciążenia ryzykiem kredytowym, w tym sumy wartości ekspozycji kredytowych będących aktywami lub zobowiązaniami pozabilansowymi, pomniejszone o wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących bez uwzględnienia zabezpieczeń prawnych, która jest podstawą kalkulacji wymogu kapitałowego, o którym mowa w art. 128 ustawy – Prawo bankowe:

Podejmowanie ryzyka wiąże się nierozdzielnie z prowadzoną przez Bank działalnością, powodując konieczność koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach oraz stalego poszukiwania form obrony przed tymi zagrożeniami. Wprowadzony w Banku system zarządzania ryzykiem ma, więc na celu przede wszystkim zapewnienie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem bankowym, gwarantujące odpowiedni poziom bezpieczeństwa przy

zachowaniu rentowności działalności, uwzględniające skalę prowadzonej działalności oraz zmiany zachodzące w samym Banku jak i jego otoczeniu. Bank stale monitoruje poziom narażania na ryzyko, na dzień 31 grudnia 2018 r. wskaźnik jakości kredytów wyniósł 3,09%; natomiast wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych rezerwami wyniósł 34,72.

Bank stosuje metodę standardową wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określona w Rozporządzeniu UE a art. 111-235. Minimalne wymogi kapitałowe obejmują: łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wyliczany metodą standardową, wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego, rozumiane jako ryzyko walutowe, wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej oraz wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany metodą wskaźnika bazowego. Bank w ramach prowadzonej działalności przeprowadza transakcje zaliczane do portfela bankowego. Portfel bankowy obejmuje transakcje: udzielanie kredytów, pożyczek, składanie lokat i przyjmowanie depozytów, wykonywane w ramach działalności Banku.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem, pomnożonych przez 8%. Przez ekspozycje należy rozumieć aktywo lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe. Sumę kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości bilansowych oraz ekwiwalentów bilansowych poszczególnych kategorii przemnożonych przez przepisane procentowe wagi ryzyka. W przyjętej przez Bank metodzie standardowej wartość ekspozycji w przypadku aktywów jest równa wartości bilansowej, a w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych jest równa ekwiwalentowi bilansowemu ekspozycji.

Zasady klasyfikacji do poszczególnych kategorii ekspozycji są zgodne z Rozporządzeniem UE i zostały w Banku określone w Procedurze Wyznaczania Minimalnego Wymogu Kapitałowego w BS Garwolin przyjęte Uchwałą Zarządu BS Garwolin nr 4/2017 r. z dnia 27.12.2017 r., przedstawiają się następująco:

1. Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych – są to ekspozycje wobec organów administracji rządowej, Narodowego Banku Polskiego.
2. Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych – stanowią jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne w Rzeczypospolitej.
3. Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego – ekspozycje wobec ARiMR,
4. Ekspozycje wobec instytucji – należy rozumieć należy rozumieć banki krajowe, instytucje kredytowe oraz firmy inwestycyjne,
5. Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – ekspozycje wobec przedsiębiorstw tj. każdego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, niezależnie od jego formy prawnej. Dotyczy to w szczególności osób prowadzących działalność na własny rachunek oraz firm rodzinnych prowadzących działalność rzemieślniczą lub innych rodzajów działalności, dla tej grupy stosuje się współczynnik wsparcia;
5. Ekspozycja detaliczna – ekspozycja jest ekspozycją wobec osoby lub osób fizycznych, ekspozycja jest jedną ze znacznej liczby ekspozycji cechujących się podobnymi właściwościami, dzięki którym ryzyka związane z tego rodzaju kredytami są znacznie zmniejszone.
6. Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach – ekspozycje, dla której ustanowiono zabezpieczenie na nieruchomości, przy czym kwota tego zabezpieczenia jest nie niższa niż kwota ekspozycji bez uwzględnienia pomniejszenia o utworzone rezerwy celowe, uzyskane dyskonta i premie oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W przypadku ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, nadaje się wagę ryzyka 35 % (zgodnie z art. 125 rozporządzenia UE) w przypadku gdy bank posiada aktualną wycenę oraz uprawomocniony wpis; w przeciwnym wypadku waga wynosi 100%; ekspozycje zabezpieczone hipotekami komercyjnymi - waga wynosi 100%.
7. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – ekspozycje spełniające warunek art. 127 rozporządzenia UE oraz ekspozycje, których przeterminowanie wynosi 90 dni oraz przeterminowana należność wynosi co najmniej 500 zł(detala) natomiast dla pozostałych należności nie ustanawia się progu. W przypadku gdy ekspozycja znajduje się w grupie nieregularnej to jest przenoszona do grupy niewykonanie zobowiązania z pominięciem warunków kwotowych i okresu zalegania.
8. Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania – ekspozycje wobec BPS TFI

Wyszczególnienie:	Wartość ekspozycji:	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem:	Wymóg kapitałowy:
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	68 791 508,00		
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	52 906 963,00	10 581 393,00	846 511,44
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	7 353,00	3 677,00	294,16
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju			
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych			
Ekspozycje wobec instytucji	49 810 835,00	4 386 729,00	350 938,32
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	11 905 302,00	9 070 650,00	725 652,00
Ekspozycje detaliczne	24 737 463,00	18 553 098,00	1 484 247,84
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	99 336 074,00	79 201 953,00	6 336 156,24
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	2 830 756,00	2 846 001,00	227 680,08
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem			
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych			
Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne			
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową			
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	4 084 685,00	4 084 685,00	326 774,80
Ekspozycje kapitałowe			
Inne pozycje	13 736 829,00	7733847	618707,76
RAZEM:	328 147 768,00	136 462 033,00	10 916 962,64

Na dzień bilansowy nie wystąpił dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego.

47.3. Wartość zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

Na dzień bilansowy bank nie stosował pomniejszeń wymogu kapitałowego.

48. Analiza wiekowa przeterminowanych na dzień bilansowy wszystkich rodzajów aktywów finansowych w podziale na aktywa finansowe, w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości, i pozostałe aktywa:

Wyszczególnienie:	Aktywa finansowe z rozpoznaną utratą wartości:	Rezerwa celowa/Odpis aktualizujący:	Aktywa finansowe bez rozpoznanej utraty wartości:	Rezerwa celowa/Odpis aktualizujący:
Nieprzeterminowane	3300976	783 137,00	133 118 004,00	261 148,00
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	78358	42 263,00	537 862,00	8 027,00
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	175117	48 531,00	463 948,00	5 378,00
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	489074	439 614,00	30 986,00	465,00
Przeterminowane > 180 dni <= 1 rok	140452	70 226,00		
Przeterminowane > 1 roku	87778	87 778,00		

49. Informacje o charakterze i celu gospodarczym zawartych przez Bank umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy Banku - nie dotyczy.

50. Informacje o prowadzonej przez Bank działalności powierniczej – nie dotyczy.

51. Informacje o sekurytyzacji aktywów Banku – nie dotyczy.

52. Informacje z zakresu rachunku przepływów środków pieniężnych:

52. 1. Określenie środków pieniężnych przyjętych do rachunku przepływów środków pieniężnych, w tym ich strukturę na początek i koniec okresu sprawozdawczego:

Wyszczególnienie:	Stan na 31.12.2017 r.		Stan na 31.12.2018 r.	
	Wartość w zł:	Struktura w %:	Wartość w zł:	Struktura w %:
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	5 711 719,66	39,22	6 579 804,84	39,73
Należności od sektora finansowego w rachunku bieżącym	8 850 179,83	60,78	9 980 952,00	60,27
RAZEM:	14 561 899,49	x	16 560 756,84	x

52. 2 Wyjaśnienie na temat przyjętego podziału działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową:

Działalność operacyjna - jest to podstawowy rodzaj działalności Banku oraz inne rodzaje działalności niezaliczone do działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Działalność inwestycyjna – jest to działalność, której przedmiotem jest nabywanie lub zbywanie rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych inwestycji, krótkoterminowych aktywów finansowych oraz wszystkie związane z tym koszty i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego.

Działalność finansowa - jest to działalność, której przedmiotem jest pozyskiwanie innych, niż działalność operacyjna, źródeł finansowania, w tym także zwiększających kapitał własny, lub ich spłata oraz związane z tym pieniężne koszty.

52.3 Wykaz korekt oraz wpływów i wydatków do pozycji: "Pozostałe korekty", "Pozostałe wpływy" i "Pozostałe wydatki", których kwoty przekraczają 5% ogólnej ich sumy z danej działalności – nie występuje.

52.4 Przyczyny powstania różnic pomiędzy zmianami stanu pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów środków pieniężnych - nie występuje.

53. Informacje w odniesieniu do sprawozdania finansowego sporządzonego za okres sprawozdawczy, w ciągu którego nastąpiło połączenie Banku z inną jednostką - nie dotyczy.

54. Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji - nie dotyczy.

55. Dane o wartościach instrumentów finansowych klientów, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych, wycenionych według zasad określonych w rozporządzeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego – nie dotyczy.

56. Informacje o towarach giełdowych klientów w ujęciu wartościowym i ilościowym - nie dotyczy.

57. Informacje, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy - nie dotyczy.

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Romualda Cmiel

(imię, nazwisko i podpis osoby,
której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych)

Zarząd Banku Spółdzielczego w Garwolinie

Prezes Zarządu - Roman Odalski

Wiceprezes Zarządu - Alicja Kęckiewicz

Członek Zarządu - Ryszard Samson

Garwolin, 10-05-2019.

(miejsce i data sporządzenia) pieczęć firmowa

